

ISSN 1233-9709

atmia

**Komisja Budowy Maszyn
Polskiej Akademii Nauk
Oddział w Poznaniu**

**ARCHIWUM
TECHNOLOGII MASZYN
I AUTOMATYZACJI**

KWARTALNIK

**Archives
of Mechanical Technology
and Automation**

Quarterly

31

Nr 2

Poznań 2011

W kwartalniku *Archiwum Technologii Maszyn i Automatyzacji* są publikowane oryginalne prace z zakresu **budowy oraz eksploatacji maszyn i urządzeń technologicznych**:

w **numerach 1. i 3.** danego woluminu dotyczące:

- odlewnictwa i spiekania proszków,
- spawalnictwa, zgrzewania i klejenia,
- obróbki cieplnej i cieplno-chemicznej,
- obróbki plastycznej,
- przetwórstwa tworzyw sztucznych,

w **numerach 2. i 4.** danego woluminu dotyczące:

- obróbki skrawaniem (wiórowej i ścierniej),
- obróbki erozyjnej,
- pomiarów i kontroli,
- projektowania oraz automatyzacji procesów i maszyn technologicznych,
- montażu maszyn i urządzeń,
- eksploatacji maszyn i urządzeń technologicznych.

Zgodnie z decyzją Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (komunikat nr 16 z dnia 21 czerwca 2010) publikacje naukowe umieszczone w kwartalniku otrzymują 9 punktów.

INFORMACJA **dla autorów prac publikowanych** **w *Archiwum Technologii Maszyn i Automatyzacji***

1. Artykuł w języku polskim lub angielskim, złożony w Komitecie Redakcyjnym w formie elektronicznej wraz z jednym egzemplarzem wydruku, powinien być napisany w edytorze WORD i zawierać:

- imię i nazwisko autora (autorów),
- tytuł pracy,
- streszczenie o objętości 8÷12 wierszy oraz słowa kluczowe (najwyżej 5),
- tekst artykułu, a wraz z nim ewentualne tablice i rysunki (lub zdjęcia) z podpisami w języku polskim i angielskim,
- tytuł naukowy, stopień naukowy i/lub tytuł zawodowy oraz nazwę jednostki organizacyjnej (uczelni oraz instytutu, katedry lub innej firmy) zatrudniającej autora (autorów), umieszczone jako przypis dolny na pierwszej stronie pracy,
- na końcu tekstu spis cytowanej literatury w układzie alfabetycznym z podaniem tytułów artykułów i numerów stron (wg PN-ISO 690), z ewentualną transliteracją alfabetu rosyjskiego na łaćński według normy PrPN-ISO 9,
- tłumaczenie na język angielski, jeśli artykuł jest napisany w języku polskim, lub na język polski, jeśli artykuł jest napisany w języku angielskim, tytułu pracy, streszczenia i słów kluczowych.

Wymagany format pracy w edytorze WORD oraz inne uwagi są podane na stronie internetowej **www.atmia.put.poznan.pl**.

2. Artykuł wraz z ilustracjami może liczyć najwyżej 10 stron o polu zadruku 126 × 190 mm. Zamieszczone w tekście kolorowe ilustracje będą wydrukowane w kolorze.

3. Prace do druku będą kwalifikowane przez Komitet Redakcyjny na podstawie recenzji profesora lub doktora habilitowanego kompetentnego w danej subdyscyplinie naukowej.

4. Po zakwalifikowaniu pracy do druku i jej wydrukowaniu kosztami związanymi z opublikowaniem będą obciążeni autorzy lub ich macierzyste jednostki. Autorom artykułów zamieszczonych w *Archiwum TMiA* nie przysługuje honorarium autorskie.

5. Należy stosować obowiązującą terminologię, oznaczenia oraz jednostki miar.

6. Komitet Redakcyjny oraz Wydawnictwo Politechniki Poznańskiej zastrzegają sobie prawo dokonywania poprawek merytorycznych, terminologicznych, stylistycznych i gramatycznych niezniekształcających myśli autora (autorów).

7. Adres poczty elektronicznej Komitetu Redakcyjnego: **atmia@put.poznan.pl**.

Komisja Budowy Maszyn
Polskiej Akademii Nauk
Oddział w Poznaniu

ARCHIWUM
TECHNOLOGII MASZYN
I AUTOMATYZACJI
KWARTALNIK

Archives
of Mechanical Technology
and Automation
Quarterly

Vol. 31 nr 2

Wydawnictwo Politechniki Poznańskiej 2011

SPIS TREŚCI – CONTENTS

NOTKI BIOGRAFICZNE

Biographic notes

Profesor Jerzy Honczarenko	5
Profesor Mieczysław Aleksander Kawalec	6
Profesor Wacław Kollek	7
Profesor Jerzy Zielnica	8

OBRÓBKA SKRAWANIEM (WIÓROWA I ŚCIERNA)

Machining (Cutting and Abrasive Machining)

1. Eugene Feldshtein, Halina Pacha-Gołębiowska – Warstwa wierzchnia żeliwa GJL2300 odpornego na ścieranie po toczeniu płytkami wieloostrzowymi z różnych materiałów narzędziowych	9
<i>The surface layer of wear resistant cast iron GJL2300 after turning with indexable inserts from different cutting materials</i>	17
2. Anatoly Grabchenko, Yevgen Babenko, Volodymyr Fedorovych – 3D simulation of diamond grain with bond joint by finite element method	19
<i>Symulacja 3D metodą elementów skończonych połączenia ziarna diamentowego ze spoiwem</i>	26
3. Wit Grzesik, Krzysztof Żak – Comparative investigations of cutting process of nodular cast iron with carbide and ceramic tools	27
<i>Badania porównawcze procesu skrawania żeliwa sferoidalnego z użyciem narzędzi z węgla spiekane i ceramiki azotkowej</i>	36
4. Krzysztof Jemieliński – Przetwarzanie sygnałów w diagnostyce stanu narzędzia i procesu skrawania	37
<i>Signal processing in tool and process condition monitoring</i>	49
5. Hubert Latoś, Robert Polasik, Witold Rozwadowski – Skrawanie skośne kompozytu o osnowie organicznej	51
<i>Organic matrix composites oblique cutting</i>	58
6. Jakub Matuszak, Kazimierz Zaleski – Badania porównawcze wpływu frezowania na chropowatość powierzchni i mikrotwardość warstwy wierzchniej stopu tytanu Ti6Al4V oraz stali nierdzewnej 15-5PH	59
<i>The comparative research of influence of face milling on surface roughness and surface layer microhardness for stainless steel 15-5PH and titanium alloy Ti6Al4V</i>	68
7. Roman Siecla, <u>Kazimierz Wieczorowski</u> – Szlifowanie bezkłowe wałków metodą przelotową z użyciem ściernicy o budowie składanej	69
<i>Centerless cylindrical continuous grinding method with use the fold grinding wheel</i>	76
8. Szymon Wojciechowski – The investigation of cutting forces during cylindrical milling of hardened steel	77
<i>Badanie sił podczas frezowania obwodowego zahartowanej stali</i>	85

OBRÓBKA EROZYJNA

Eroding

9. Marek Rozenek, Lucjan Dąbrowski – Aspekty ekonomiczne i dokładnościowe wycinania elektroerozyjnego	87
<i>Economy and accuracy consideration of electrical discharge machining (WEDM)</i>	95
10. Marzena Sutowska – Wpływ wybranych parametrów obróbki na pochylenie płaszczyzny przecięcia	97
<i>The influence of selected process parameters on the straightness of the kerf</i>	105

POMIARY I KONTROLA

Inspection and Measurements

11. Bolesław Dobrowolski, Zdzisław Kabza, Grzegorz Nowosielski, Sławomir Zator – Kształtowanie profilu prędkości strugi burzliwej na potrzeby przepływomierza laserowego 107
Shaping a velocity profile of turbulent jet for laser Doppler flowmeter 116
12. Paweł Majda, Michał Dolata, Daniel Jastrzębski, Piotr Pawełko, Grzegorz Szwen-gier – Wykorzystanie wyników testu okrągłości do zwiększania dokładności kine-matycznej obrabiarki CNC 117
Using the results of the circular tests for increasing the kinematics accuracy of the CNC machine tool 123
13. Małgorzata Poniatowska – Badania symulacyjne metody analizy odchyłek geome-trycznych powierzchni swobodnych 125
Simulation tests of a method for analysis of free-form surfaces geometric deviations 134
14. Damian Przestacki, Marian Jankowiak – Investigation of temperature change during surface heating of MMC by laser beam 135
Zmiana temperatury podczas nagrzewania powierzchni MMC wiązką lasera 141

PROJEKTOWANIE ORAZ AUTOMATYZACJA PROCESÓW I MASZYN
TECHNOLOGICZNYCH*Planning and Automation of Process and Technological Devices*

15. Marcin Chodźko, Mirosław Pajor – Badania modalne prototypu frezarki FV2 oraz prognoza jej wibrostanowienia 143
Modal testing of FV2 milling machine prototype and its stability prognosis 151
16. Łukasz Gola – Wielowariantowe generowanie procesów technologicznych obróbki w systemach CAPP 153
Generation of multi-variant process plans in CAPP systems 161
17. Krzysztof Lech, Jan Kosmol – Badania modelowe wielkogabarytowych obrabia-rek ciężkich 163
The simulation research of large-size heavy machine tools 172
18. Jerzy Łunarski, Katarzyna Antosz – Systemic management of technology 173
Systemowe zarządzanie technologią 180
19. Krzysztof Pietruszewicz, Mirosław Pajor, Łukasz Urbański – Dynamic corrections of the tooling errors possibilities within the mechatronic actuator for motors with per-manent magnets 181
Korekty błędów dynamicznych i pozycjonowania w układach mechatronicznych z silnikami z magnesami trwałymi 190
20. Krzysztof Żywicki – Komputerowy system planowania produkcji jednostkowej i małoseryjnej i sterowania nią 191
Planning and control application for unit and small batch production 200

MONTAŻ MASZYN I URZĄDZEŃ TECHNOLOGICZNYCH

Exploitation of Machines and Technological Devices

21. Jan Żurek, Olaf Ciszak, Robert Cieślak, Marcin Suszyński – Ocena i wybór robota przemysłowego metodą AHP 201
Assessment and choice of an industrial robot with the use of AHP method 211
22. Sławomir Jaszczak, Mariusz Matejski, Tadeusz Graczyk – The influence of control algorithms on ROV operation 213
Wpływ algorytmów sterowania pojazdem typu ROV na jego działanie 220

WSPOMNIENIA POŚMIERTNE

Obituary memory about

Prof. dr inż. Tadeusz Tyrlik	221
Prof. zw. dr hab. inż. dr h.c. multi Bolesław Wojciechowicz	222

Komitet Redakcyjny

Bogdan Branowski (*Poznań*), Jan Chajda (*Poznań*), Zenon Ignaszak (*Poznań*), Jacek Jackowski (*Poznań*), Bolesław Jurkowski (*Poznań*), Mieczysław Kawalec (*przewodniczący – Poznań*), Hubert Latoś (*Bydgoszcz*), Jan Materniak (*Poznań*), Jarosław Plichta (*Koszalin*), Roman Staniek (*sekretarz – Poznań*), Jan Żurek (*Poznań*)

Adres Redakcji:

Politechnika Poznańska

60-965 Poznań 5, skr. poczt. 85

Instytut Technologii Mechanicznej

ul. Piotrowo 3

tel. (61) 6652755 (*sekretariat*), (61) 6652260 (*przewodniczący*), faks (61) 6652200

e-mail: atmia@put.poznan.pl, www.atmia.put.poznan.pl

Rada Programowa

Lucjan Dąbrowski (*Warszawa*), Zbigniew Górny (*Kraków*), Wojciech Kacalak (*Koszalin*), Tadeusz Karpiński (*Koszalin*), Jan Kosmol (*Gliwice*), Stanisław Legutko (*Poznań*), Krzysztof Marchelek (*Szczecin*), Wiesław Olszak (*Szczecin*), Leszek Pacholski (*Poznań*), Włodzimierz Przybylski (*Gdańsk*), Ferdynand Romankiewicz (*Zielona Góra*), Tadeusz Rut (*Poznań*), Tomasz Sterzyński (*Poznań*), Michał Szweyger (*Poznań*), Wiesław Zwierzycki (*Poznań*), Henryk Żebrowski (*przewodniczący – Wrocław*), Jan Żurek (*przewodniczący Komisji Budowy Maszyn – Poznań*)

Projekt okładki

Stanisław Kowalski

Weryfikacja tekstów w języku angielskim

Edward Szmaus

Redaktor

Renata Lubawy

Opracowanie komputerowe

Maria Kalinowska

© Copyright by Politechnika Poznańska, Poznań 2011

WYDAWNICTWO POLITECHNIKI POZNAŃSKIEJ

60-965 Poznań, pl. M. Skłodowskiej-Curie 2

tel. 61 6653516, faks 61 6653583

e-mail: office_ed@put.poznan.pl, www.ed.put.poznan.pl

Wydanie I

Sprzedaż publikacji:

Poznańska Księgarnia Akademicka

61-138 Poznań, ul. Piotrowo 3

tel. 61 6652324; faks 61 6652326

e-mail: politechnik@politechnik.poznan.pl, www.politechnik.poznan.pl

Druk i oprawa: Perfekt Druk

ul. Świerzawska 1 60-321 Poznań

tel. 61 8611181-83